

BALIKÇILIK ve SU ÜRÜNLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİĞİNİN DÜNÜ-BUGÜNÜ
6. SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİK ÇALIŞTAYI
23.02.2018 - ANTALYA

SU ÜRÜNLERİNİN ÖNEMİ

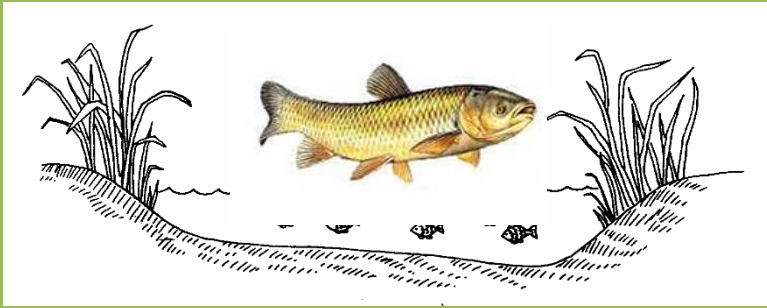
Taş Devri

(Kemik kanca)

14. yüzyıl

Çin'de Sazan kültürü
(M.Ö. 2698)

- ✓ Halkın protein ihtiyacının karşılanması ve gıda güvenliğinin temininde,
- ✓ İstihdam oluşturmada,
- ✓ Makro ve mikro düzeyde ülke ekonomisine önemli katkı sağlamaktadır.

Misyonumuz

- Su ürünlerini ve yaşam alanlarını korumak,
- Koruma ve kullanma dengesini gözeterek işletmek,
- Etkin bir denetim sistemi oluşturarak sürdürülebilirliği sağlamaktır.

Vizyonumuz

- Su ürünlerinde arz güvenliğini sağlamak,
- Üreticilerin gelir ve refahını arttırmak,
- Sorumluluk bilinciyle sektöre yön veren yetkin bir kurum olmak.

POTANSİYEL

SU ÜRÜNLERİ POTANSİYELİ

Kaynak	Sayı	Alan (ha)
Deniz	4	24 607 200
Doğal Göl	200	906 118
Baraj Gölü	318	499 000
Gölet	1 300	35 000
TOPLAM		26 047 318

- Kıyı uzunluğu; 8 333 km
- 33 nehir 177 714 km

ÜRETİM

DÜNYA VE TÜRKİYE SU ÜRÜNLERİ ÜRETİMİ

- 2015 yılında Dünya su ürünleri üretimi, 170 milyon ton olarak gerçekleşmiş, bunun % 55 ine tekebül eden 93,7 milyon tonu avcılıktan % 45 ine tekbül eden 76,6 milyon tonu da yetiştiricilikten elde edilmiştir.
- Yapılan istatistiki araştırmalara göre; 2030 yılına kadar, Dünya'da su ürünleri yetiştiricilik ve avcılık üretiminin eşitleneceği bilim insanları tarafından bildirilmektedir.
- Su ürünleri yetiştiriciliği, Dünyada, son 10 yılda, en hızlı büyüyen gıda üretim sektörü olmuştur. (FAO)

DÜNYA VE TÜRKİYE SU ÜRÜNLERİ ÜRETİMİ

Dünya (2015)		170,3	milyon ton
	Avcılık	93,7	milyon ton
	Yetiştiricilik	76,6	milyon ton
Türkiye (2016)		588	bin ton
	Avcılık	335	bin ton
	Yetiştiricilik	253	bin ton

Ülkemiz;

- ✓ Çipura ve Levrek balıkları yetiştiriciliğinde **Dünya 1'incisi**
- ✓ Gökkuşuğu Alabalığı yetiştiriciliğinde ise **Dünya 2'incisi** konumunda bulunmaktadır. (2015)
- Türkiye'de üretim yapan iki farklı firmanın yetiştirdiği çipura ve levrek balıkları 2017 yılında Dünyanın en kaliteli balıkları seçilmiştir.

ÜLKEMİZ SU ÜRÜNLERİ SEKTÖRÜNÜN DÜNYA VE AB ÜLKERİ ARASINDAKİ YERİ

	Deniz Avcılığında	İçsu Avcılığında	Yetiştiricilikte	Toplam Üretimde
2010	28. sırada	30. sırada	24. sırada	31. sırada
2011	29. sırada	32. sırada	23. sırada	32. sırada
2012	36. sırada	35. sırada	22. sırada	31. sırada
2013	38. sırada	35. sırada	21. sırada	34. sırada
2014	43. sırada	37. sırada	22. sırada	39. sırada
2015	36. sırada	42. sırada	22. sırada	33. sırada

Türkiye'nin Avrupa Birliği Ülkeleri (28 Ülke) Su Ürünleri Üretimindeki Yeri

	Deniz Avcılığında	İçsu Avcılığında	Yetiştiricilikte	Toplam Üretim
2010	4. sırada	1. sırada	4. sırada	5. sırada
2011	4. sırada	1. sırada	3. sırada	4. sırada
2012	5. sırada	1. sırada	2. sırada	3. sırada
2013	5. sırada	1. sırada	1. sırada	5. sırada
2014	7. sırada	1. sırada	2. sırada	5. sırada
2015	5. sırada	1. sırada	2. sırada	5. sırada ¹¹

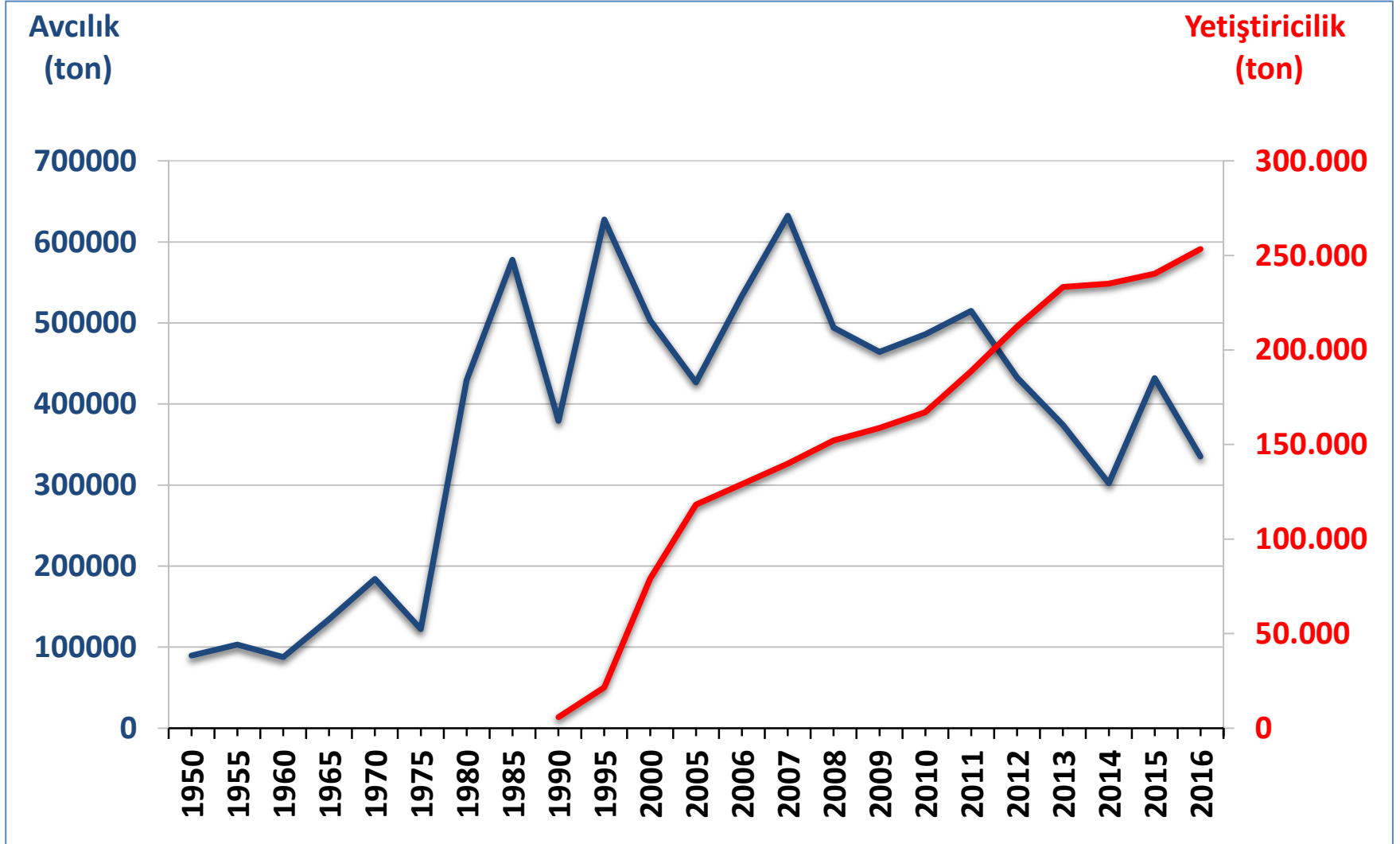
TÜRKİYE'NİN SU ÜRÜNLERİ ÜRETİMİ ve TÜKETİMİ

Yıllar	Avcılık (ton)		Yetiştiricilik (ton)		TOPLAM ÜRETİM (ton)	İç Tüketi m (ton)	Kişi Başına Tüketim (kg)
	Deniz	İç su	Deniz	İçsu			
2002	522.744	43.938	26.868	34.297	627.847	466.289	6,7
2003	463.074	44.698	39.726	40.217	587.715	470.131	6,7
2004	504.897	45.585	49.895	44.115	644.492	555.859	7,8
2005	380.381	46.115	69.673	48.604	544.773	520.985	7,2
2006	488.966	44.082	72.249	56.694	662.103	597.738	8,1
2007	589.129	43.321	80.840	59.033	772.323	604.695	8,6
2008	453.113	41.011	85.629	66.557	646.310	555.275	7,8
2009	425.275	39.187	82.481	76.248	623.191	545.597	7,6
2010	445.680	40.259	88.573	78.568	653.080	505.059	6,9
2011	477.658	37.097	88.344	100.446	703.545	468.041	6,3
2012	396.322	36.120	100.853	111.557	644.852	532.347	7,1
2013	339.046	35.074	110.375	123.019	607.515	479.708	6,3
2014	266.078	36.134	126.894	108.239	537.345	420.361	5,5
2015	397.731	34.176	138.879	101.455	672.241	479.741	6,1
2016	301.464	33.856	151.794	101.601	588.715	426.085	5,4

SU ÜRÜNLERİ ÜRETİM MİKTARI ve DEĞERİ

Yıllar	Avcılık		Yetiştiricilik		TOPLAM	
	Miktar (ton)	Değer (₺)	Miktar(ton)	Değer(₺)	Miktar (ton)	Değer (₺)
2002	566.682	630.759.100	61.165	212.248.000	627.847	843.007.100
2003	507.772	878.154.800	79.943	415.575.800	587.715	1.293.730.600
2004	550.482	1.120.965.400	94.010	520.603.300	644.492	1.641.568.700
2005	426.496	1.574.988.300	118.277	704.283.000	544.773	2.279.271.300
2006	533.048	1.706.983.000	128.943	766.229.750	662.103	2.473.212.750
2007	632.450	1.323.151.750	139.873	839.762.500	772.323	2.162.914.250
2008	494.124	1.097.178.400	152.186	850.646.080	646.310	1.947.824.480
2009	464.233	837.387.880	157.729	952.935.500	623.191	1.790.323.380
2010	485.939	1.078.515.200	167.141	1.066.778.600	653.080	2145.293.800
2011	514.755	1.143.272.172	188.790	1.270.028.140	703.545	2.413.300.312
2012	432.442	1.209.028.426	212.410	1.605.293.700	644.852	2.814.322.126
2013	374.121	1.188.432.525	233.394	1.704.471.151	607.515	2.892.903.676
2014	302.212	1.099.749.495	235.133	2.160.070.890	537.345	3.259.820.385
2015	431.907	1.245.020.381	240.334	2.569.208.590	672.241	3.814.228.971
2016	335.320	1.340.878.317	253.395	3.239.320.980	588.715	4.580.199.297

YILLARA GÖRE SU ÜRÜNLERİ AVCILIK VE YETİŞTİRİCİLİK ÜRETİMİ (TON/YIL)

SU ÜRÜNLERİ ÜRETİM DEĞERİ (₺)

3.500.000.000

3.000.000.000

2.500.000.000

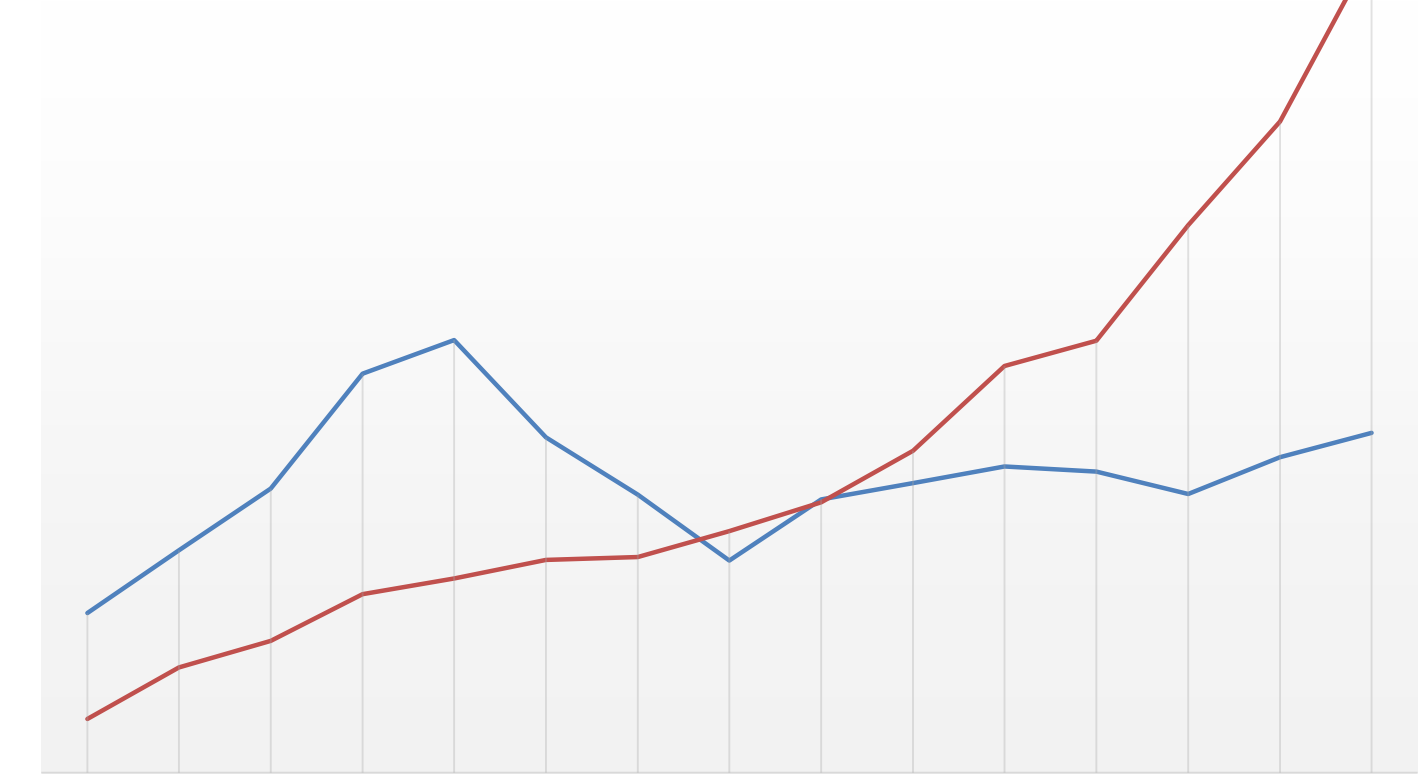
2.000.000.000

1.500.000.000

1.000.000.000

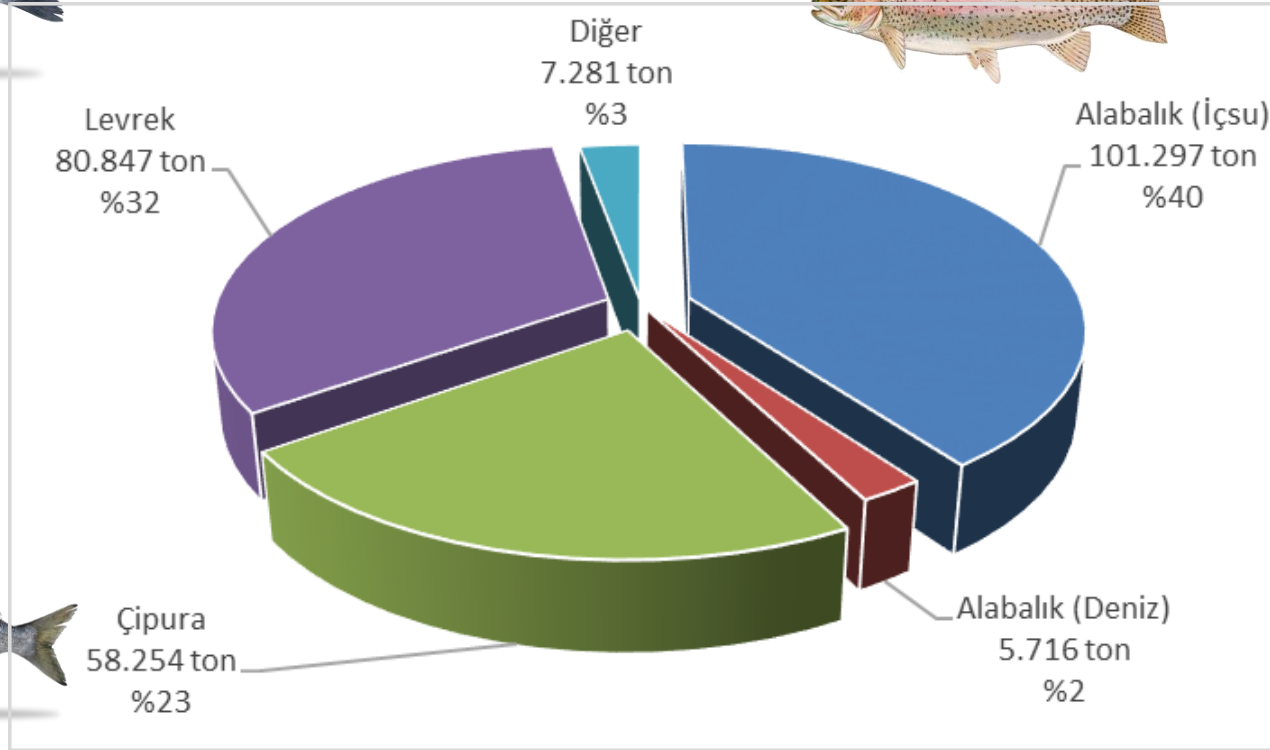
500.000.000

0

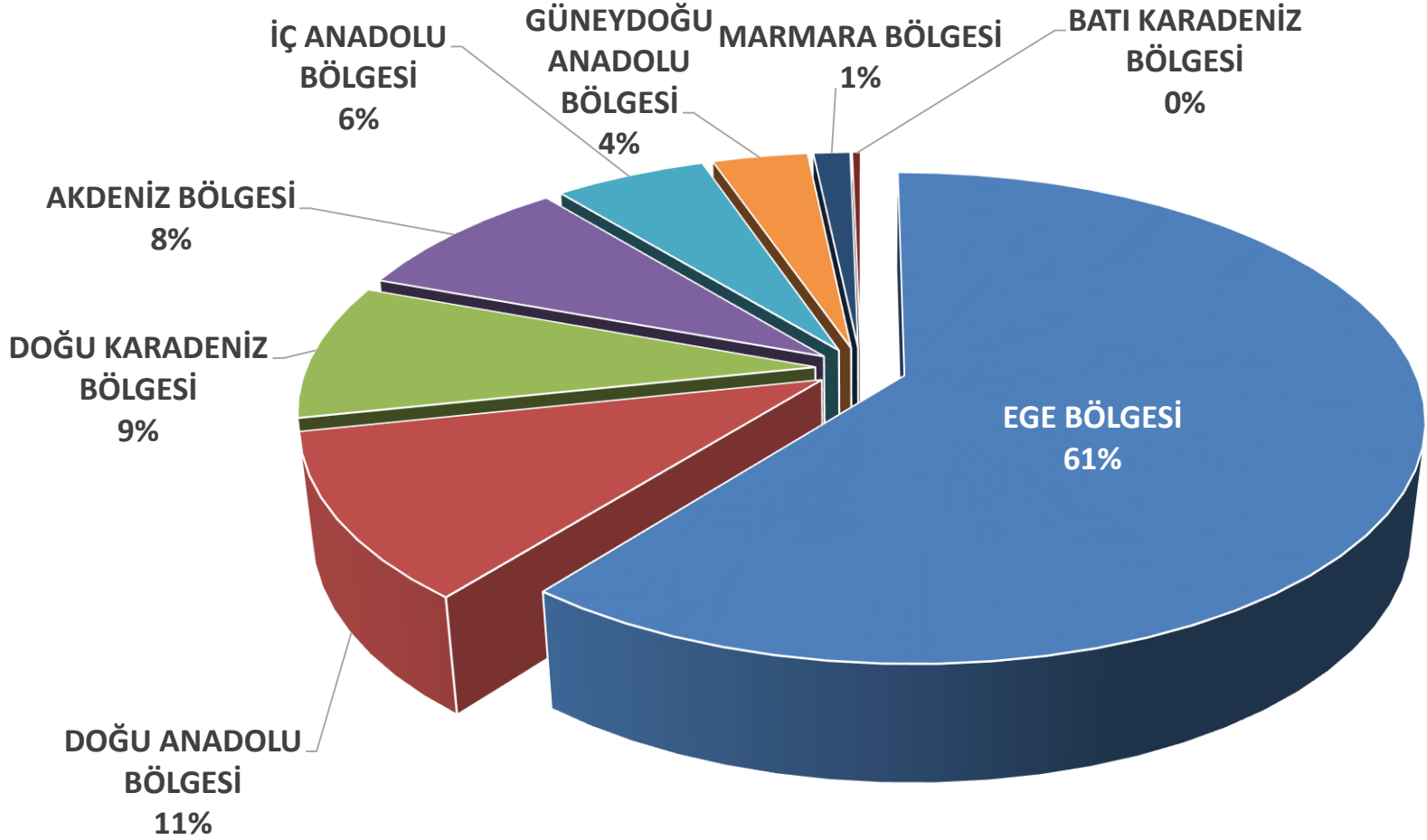
— Avcılık — Yetiştiricilik

SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİĞİ YAPILAN TÜRLER (Ton/Yıl-2016)

***Diğer;** Orkinos, Sariağız, Sinagrit, Fangri, Trança, Minekop, Sivri Burun Karagöz vb

BÖLGELERE GÖRE SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİK ÜRETİMİ PAYI (2012-2016)

SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİK İŞLETMELERİNİN KAPASİTELERİNE GÖRE DAĞILIMLARI

İşletmelerin Üretim Kapasite Aralığı (ton)	İşletme Sayısı	Oranı (%)	İşletmelerin Toplam Proje Kapasitesi (ton/yıl)	Oranı (%)
Deniz İşletmeleri				
0-50	173	40,7	3.997	1,8
51-100	17	4,0	1.415	0,8
101-250	19	4,5	3.524	1,5
251-500	69	16,2	23.668	11,2
501-1000	70	16,5	59.824	26,7
1001>	77	18,1	156.470	58,0
TOPLAM	427	100	248.898	100
İçsu İşletmeleri				
0-50	1.364	71,8	21.664	9,2
51-100	109	5,7	9.515	4,0
101-250	178	9,4	35.419	15,0
251-500	121	6,4	52.742	22,3
501-1000	126	6,6	109.589	46,4
1001>	3	0,2	7.400	3,1
TOPLAM	1.901	100	236.329	100
Deniz+İçsu İşletmeleri				
0-50	1.537	66,1	25.661	5,3
51-100	126	5,4	10.930	2,3
101-250	197	8,5	38.943	8,0
251-500	190	8,2	76.410	15,7
501-1000	196	8,4	169.413	34,9
1001>	80	3,4	163.870	33,8
TOPLAM	2.326	100	485.227	100

SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİĞİ ÜRETİMİNDEKİ ARTIŞLAR

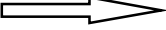
TOPLAM ÜRETİM

2002		61 bin ton	}	ARTIŞ % 315
2016		253 bin ton		

ALABALIK (iç su+ Deniz)

2002		34 bin ton	}	ARTIŞ % 215
2016		107 bin ton		

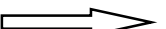
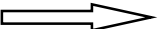
LEVREK

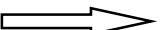

2002		14 bin ton	}	ARTIŞ % 478
2016		81 bin ton		

ÇİPURA

2002		12 bin ton	}	ARTIŞ % 427
2016		58 bin ton		

YETİŞTİRİCİLİK TESİSLERİ

Faal Tesis Sayısı	2002		1.245 Adet	}	ARTIŞ % 87
	2016		2.326 Adet		

Kapasite	2002		50 Bin Ton	}	ARTIŞ % 857
	2016		479 Bin Ton		

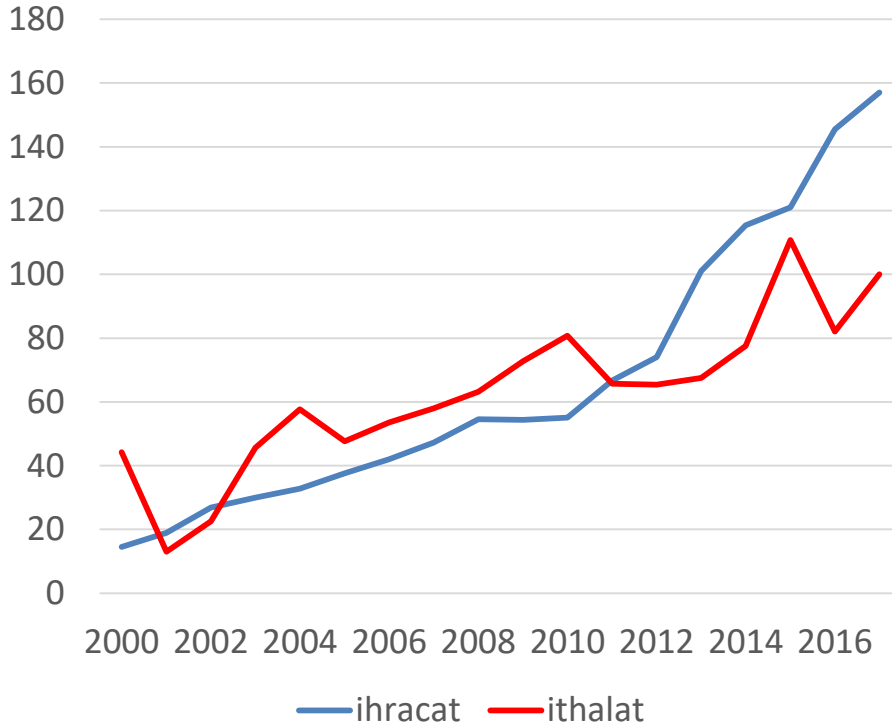
DIŞ TİCARET

İHRACAT ve İTHALAT

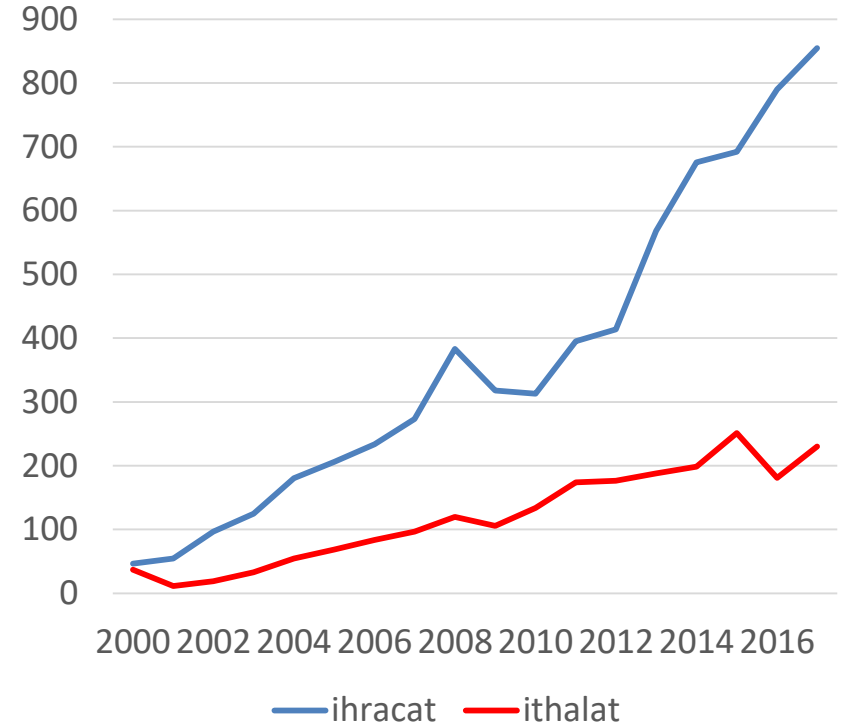
Yıllar	İhracat Miktar (ton)	İhracat Değer (\$)	İhracat Değer (₺)	İthalat Miktar (ton)	İthalat Değer (\$)	İthalat Değer (₺)
2002	26.860	96.728.389	148.444.397	22.532	18.754.783	29.392.818
2003	29.937	124.842.223	186.152.895	45.606	32.636.120	48.123.816
2004	32.804	180.513.989	258.987.885	57.694	54.240.304	77.423.079
2005	37.655	206.039.936	277.963.150	47.676	68.558.341	92.425.248
2006	41.973	233.385.315	336.723.477	53.563	83.409.842	120.592.605
2007	47.214	273.077.508	356.723.408	58.022	96.632.063	126.432.371
2008	54.526	383.297.348	505.545.565	63.222	119.768.842	154.343.337
2009	56.406	335.973.642	524.118.881	72.705	105.914.621	165.226.808
2010	55.109	312.935.016	471.459.989	80.726	133.829.563	200.395.897
2011	66.738	395.306.914	664.333.252	65.698	173.886.517	290.826.203
2012	74.006	413.917.190	744.907.572	65.394	176.402.894	317.626.975
2013	101.063	568.207.316	1.083.243.678	67.530	188.068.388	359.490.196
2014	115.381	675.844.523	1.481.211.383	77.551	198.273.838	435.691.472
2015	121.053	692.220.595	1.879.701.163	110.761	250.969.660	685.467.749
2016	145.469	790.303.664	2.398.269.090	82.074	180.753.629	548.878.092
2017	156.680	854.731.829	3.128.112.446	100.444	230.111.248	841.383.610

YILLARA GÖRE SU ÜRÜNLERİ İHRACAT VE İTHALATI

Su Ürünleri Dış Ticaret Miktarı (Bin Ton)

Su Ürünleri Dış Ticaret Değeri (Milyon Dolar)

2017 Yılında;

ihracat; 157 bin ton, 855 milyon dolar

ithalat; 100 bin ton, 230 milyon dolar

Başta AB ülkeleri olmak üzere 80 ülkeye su ürünleri ihracatı yapılmaktadır.

SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİĞİNE SAĞLANAN DESTEKLER

- 2003-2016 yılları arasında su ürünleri yetiştiricilerine **1.2 Milyar TL** destekleme ödemesi yapılmıőtır.

Yıl	Destek Tutarı (Milyon TL)
2003	1,1
2005	38,7
2011	180,7
2012	101,8
2013	104,3
2014	97,7
2015	96,8
2016	43,2
TOPLAM	1,179

SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİĞİNE SAĞLANAN DESTEKLER

➤ Su Ürünleri Yetiştiricilerine Verilen Üretim Desteği (₺/kg)-(₺/adet)

Alabalık	: 0,75
Midye	: 0,05
Kapalı sistem üretim	: 0,50
Balık tanıma kartı	: 0,02
Kilogram üstü alabalık	: 0,25

- IPARD destekleri kapsamında, su ürünleri yetiştiriciliği yapmak isteyen müteşebbislere % 50 hibe desteği verilmektedir.
- Son 5 yılda sektöre 1 milyar TL'nin üzerinde sübvansiyonlu kredi kullanılmıştır.

2017 YILINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER

- ÜLKEMİZİN BAZI İLLERİNDE DEVAM EDEN ÇALIŐMALAR TAMAMLANARAK DENİZLERDE YENİ SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİK ALANLARI BELİRLENMİŐ VE;
 - MERSİN'DE **60 BİN** TON,
 - AYDIN'DA **40 BİN** TON,
 - SİNOP'DA **30 BİN** TON,
 - TOPLAM **130 BİN** TON
SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİK ALANI ÜRETİME AÇILMIŐTİR.

2017 YILINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER

- **KİLOGRAM ÜZERİ ALABALIK YETİŐTİREN ÜRETİCİLERİMİZE 25 KURUŐ İLAVE DESTEKLEME ÖDEMESİ YAPILMAYA BAŐLANDI,**
- **ALABALIK İÇİN UYGULANAN BİRİM DESTEK TUTARI 65 KURUŐTAN 75 KURUŐA ÇIKARILDI,**
- **BALIK TANIMA KARTI KULLANAN ÜRETİCİLERİMİZE ADET BAŞINA 2 KURUŐ DESTEKLEME ÖDEMESİ YAPILMASINA BAŐLANDI, ANCAK 2018 YILINDA VERİLECEK DESTEĞİN ADET BAŞINA 3 KURUŐA ÇIKARILMASI KARARLAŐTIRILDI.**

2017 YILINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER

- 2018 YILINDA HASTALIKTAN ARİ KULUÇKAHANELERDE, BELİRLENEN ÖZELLİKLERİ TAŐIYAN DAMIZLIK ALABALIK ANAÇLARINA ADET BAŞINA 60 TL DESTEKLEME ÖDEMESİ YAPILMASI PLANLANMAKTA,
- SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİğİ DESTEKLEMELERİNİN ETKİNLİğİNİN ARTIRILMASINA YÖNELİK ÇALIŐMALAR DEVAM ETMEKTEDİR.

2017 YILINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER

- **BAKANLIĞIMIZ KOORDİNASYONUNDA TARIMSAL FİNANS ZİRVESİ GERÇEKLEŞTİRİLMİŞTİR.**
- **T.C. ZİRAAT BANKASI A.Ş. İLE YAPTIĞIMIZ GÖRÜŞMELER NETİCESİNDE İŞLETME SERMAYESİ KREDİLERİNE UYGULANAN VADENİN 36 AYA ÇIKARTILMASI SAĞLANMIŞ, AYRICA PROJE VE BALIKLARIN TEMİNAT OLARAK KABUL EDİLMESİ KONUSU GÜNDEME GETİRİLMİŞTİR.**
- **DÜŞÜK FAİZLİ TARIMSAL KREDİLER ARASINDA YER ALAN, SIFIR FAİZLİ İŞLETME SERMAYESİ KREDİLERİNDE LİMİTİN 100.000 TL' ye ÇIKARILMASI VE 5 MİLYON TL' YE KADAR SIFIR FAİZLİ YATIRIM KREDİSİ KULLANILABİLMESİ İMKANI SAĞLANMIŞTIR.**

2017 YILINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER

- Birliklerimizin kurumsal güçlerinin artırılması amacıyla, Tarımsal Desteklemelere ilişkin Bakanlar Kurulu Kararı ile Birlikler için yapılan kesinti binde 2 den yüzde 2 ye yükseltilmiştir.
- **27 ilimize** su ürünleri yetiştiricileri ile görüşmeler yapılmış,
- Ayrıca **birlik kurulmasının** desteklenmesi, **birliğin önemi ve sektöre sağlayacağı faydalar** hakkında üreticilerin bilgilendirilmesi için il müdürlüklerimiz talimatlandırılmıştır.

2017 YILINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER

- Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliği Genel Müdür ve Yönetim Kurul Başkanı Ziyaret EdilmiŐ, su ürünleri yetiŐtiricilerinin kredi kullanma taleplerinde kolaylık sağlanması hususundaki sektör talepleri istişare edilmiştir.
- Bakanlığımız Tarafından Kırsal Kalkınma Yatırımlarını Destekleme Programı Kapsamında su ürünleri yetiŐtiricilerinin kullandığı;

Buzlama makinesi, balık nakil tankı, kafes ve kafes ağı, balık boylama makinası, balık pompası ve tambur filtre alımları % 50 hibe destek kapsamına dahil edilmiştir.

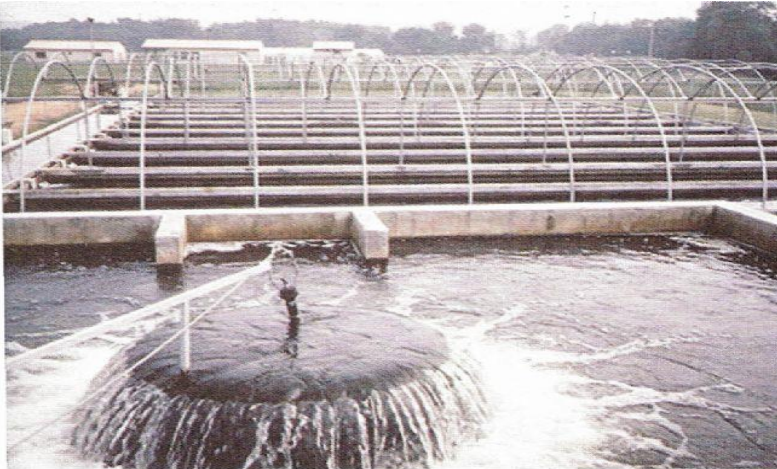

2017 YILINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER

- Su ürünleri yetiştiricilik sektöründe kullanılan ve deniz aracı statüsünde, liman ve gemi sicillerine kayıtlı olan balık çiftliği yemleme dubalarında kullanılan akaryakıtın **ötv'siz yakıt** kapsamına alınması konusunda Maliye, Ulaştırma Haberleşme ve Denizcilik Bakanlıkları nezdinde girişimlerde bulunulmuştur.
- Balık satışlarında uygulanan KDV'nin **%1'e** indirilmesine dair talebimiz Maliye Bakanlığına iletilmiştir.

- Su ürünleri yetiştiriciliğinde su ve su yüzey alanı kiralamaları için Bakanlığımızda bulunan yetkinin 2019 yılında bitecek olması sebebiyle, kiralamaların Su Ürünleri Kanunu ile kalıcı olarak Bakanlığımıza verilmesi için Başbakanlık ve Maliye Bakanlığı ile görüşmeler tamamlanmış olup, kanunun yasalaşması beklenilmektedir.
- Aydın ilinde jeotermal su kaynaklarında su ürünleri yetiştiriciliği için özel izin alanı oluşturulması sağlanmıştır.

2017 YILINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN FAALİYETLER

- Sanayi tesislerinden çıkan atık su ile su ürünleri yetiştiricilik tesislerinden çıkan suyun aynı şartlarda değerlendirilmesinin doğru olmadığı hususu ilgili Bakanlığa iletilerek bu yanlışlığın düzeltileceği bilgisi alınmıştır.
- Japonya ile yapılacak Serbest Ticaret Anlaşması (STA) görüşmelerinde; Japonya'nın Türkiye' den ihraç ettiği su ürünleri için (%3-10) oranında uyguladığı verginin kaldırılmasına ilişkin talebimiz Ekonomi Bakanlığına iletilmiştir.

ÖNCELİKLERİMİZ

- **SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİĞİNDE YENİLİKÇİ UYGULAMALAR VE MODERN TEKNOLOJİ KULLANIMI DAHA YÜKSEK SEVİYEYE TAŞINMASI,**
- **MEVCUT POTANSİYELİN ÜRETİME KAZANDIRILMASI AMACIYLA SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİĞİ İÇİN UYGUN YENİ ALANLARIN BELİRLENMESİ,**

ÖNCELİKLERİMİZ

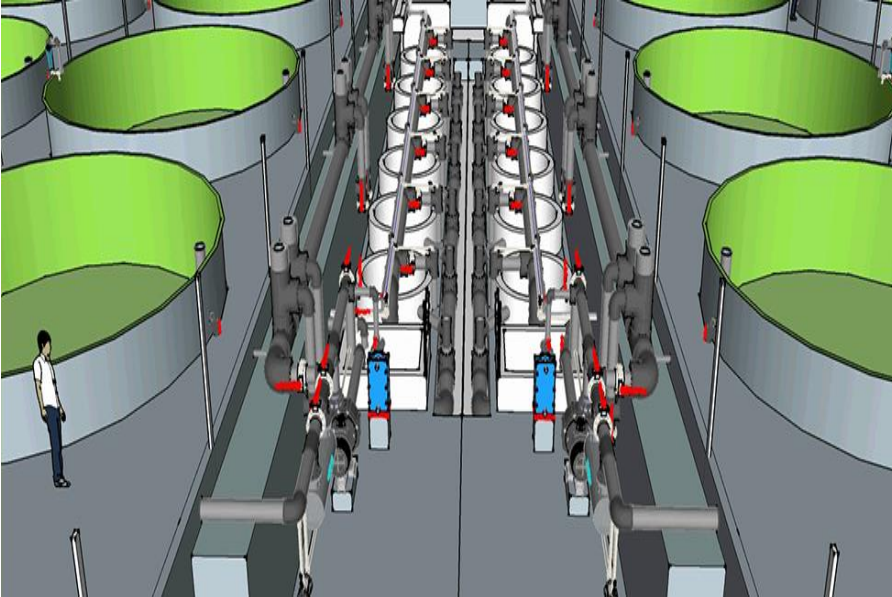
- YETİŞTİRİCİLİğİ YAPILAN **TÜR SAYISININ ARTTIRILMASINA** YÖNELİK ÇALIŞMALARIN DESTEKLENMESİ,
- BAŞTA **YERLİ VE DOğAL ALABALIK** TÜRLERİMİZ OLMAK ÜZERE YENİ TÜRLERİN YETİŞTİRİCİLİğİNE İLAVE DESTEKLER SAğLANMASI,

ÖNCELİKLERİMİZ

- **ÇEVRE DOSTU ÜRETİM TEKNİKLERİ** YAYGINLAŞTIRILARAK, SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİK ÜRÜNLERİNDE İZLENEBİLİRLİĞİN ARTIRILMASI,
- **BALIK TÜKETİMİNİN ARTMASI** İÇİN ÜLKE GENELİNDE FAALİYETLER GERÇEKLEŞTİRİLMESİ.

ÖNCELİKLİ HEDEFLERİMİZ ARASINDA YER ALMAKTADIR.

Ülkemiz su ürünleri yetiştiriciliğinde;

2023 yılına kadar;

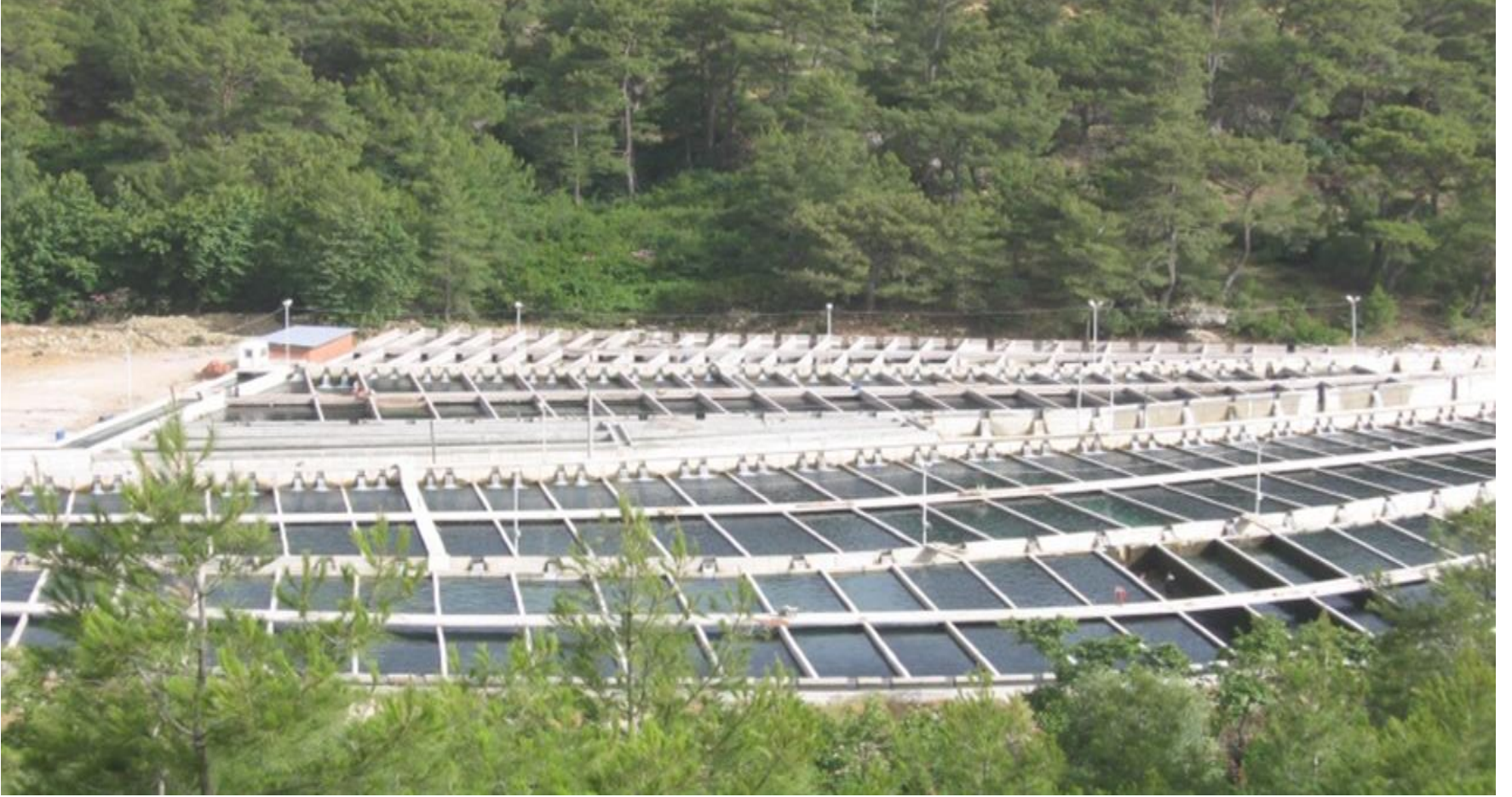
Üretimimizi, 400.000 ton'a

**İhracatımızı ise; 1 milyar \$' a
çıkarmak hedefimizdir.**

SU ÜRÜNLERİ YETİŞTİRİCİLİĞİNİN DÜNÜ VE BUGÜNÜ

BETON HAVUZLARDA ALBALIK ÜRETİM TESİSİ

KARADA TOPRAK HAVUZLARDA IPURA ve LEVREK ÜRETİM TESİSİ

AÇIK DENİZ KAFES İŐLETMESİ

DENİZ BALIKLARI KULUĞKAHANESİ (ĐİPURA ve LEVREK)

Eğirdir Aquaculture Research Institute (Crayfish Hatchery, RAS)

Eğirdir Aquaculture Research Institute (Crayfish Hatchery, RAS)

AÇIK DENİZ KAFES İŐLETMESİ (ÇİPURA ve LEVREK)

AÇIK DENİZ KAFES İŐLETMESİ PLATFORMU

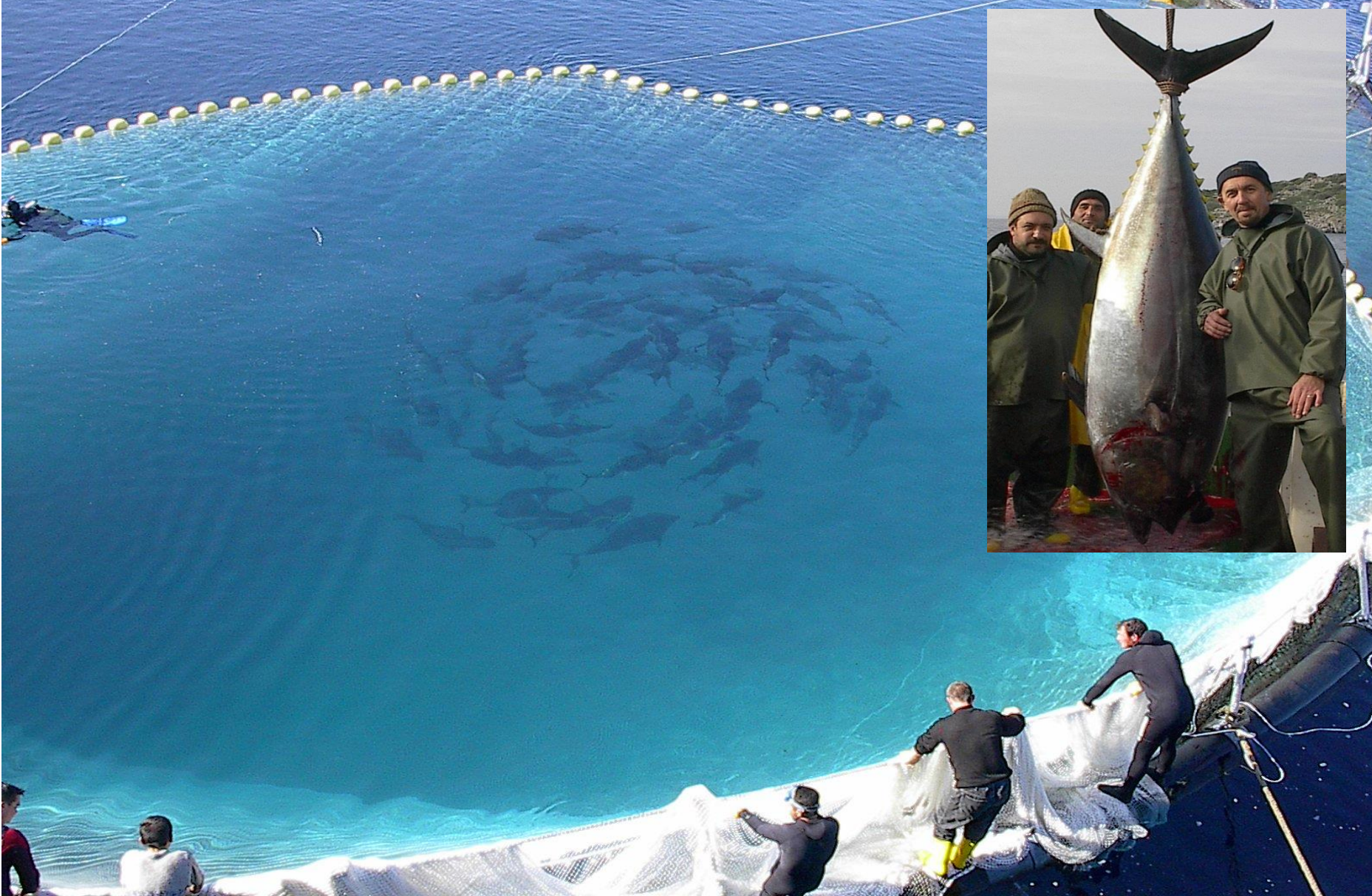
AÇIK DENİZ KAFES İŐLETMESİNDE OTOMATİK YEMLEME

AÇIK DENİZ KAFES İŞLETMESİNİN YÖNETİM ve İZLENMESİ

ORKİNOS BESİ İŐLETMESİ

TEŐEKKÜR EDERİM.

